

ISTORGIAS DA L'INTERNET...

...CHE NAGIN NA VULESS PASSENTAR SEZ

EDITUR

uffizi federal da communicaziun UFCOM, 2501 Bienna, Svizra

CONCEPT | ISTORGIAS

centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun MELANI
incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT
prevenziun svizra da la criminalitad PSC
servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet SCOCI
uffizi federal da communicaziun UFCOM
uffizi federal per dumondas dal consum UFDC

COMICS

Mattias Leutwyler, www.mattiasleutwyler.ch

CREAZIUN

Brannen Usable Brands, www.usablebrands.ch

CONTACT

post da coordinaziun da la societad d'infurmaziun, UFCOM
www.infosociety.admin.ch
infosociety@bakom.admin.ch

Questa publicaziun è er disponibla en las suandantas linguas:
rumantsch, tudestg, franzos, talian ed englais.

Internet: www.istorgiasdalinternet.ch
Stampà (gratuit): www.bundespublikationen.admin.ch
No. 808.001.rg

Bienna, november 2010

Pagina 5
A REVAIR ALURA

Pagina 7
IL DATE

Pagina 9
TRÁPLAS PER
UFFANTS

CUNTEGN

Pagina 11
INÀ FIN CUN
CONSEQUENZAS

Pagina 13
IN CHAR REGAL

Pagina 15
IL TEST
D'INTELLIGENZA

Pagina 17
INÀ BELLA
SURPRAISA

Pagina 19
IL PROBLEM

Pagina 21
REGURDIENTSCHAS
DIGITALAS

Pagina 23
RÁITS BETG CODADAS

Ponderescha bain, tge che ti tradeschas e co che ti ta mussas en raits socialas (sco p.ex. Facebook u Twitter). Betg mo tias amias e tes amis pon vesair tias infurmaziuns e tes maletgs, mabain er bleras autras personas. Ta protegia: controlla tias configuraziuns persunalas sin las plattafurmas che ti utiliseschas.

incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza (IFPDT)

www.edoeb.admin.ch > Themen > Datenschutz > Internet > Soziale Netzwerke

prevenziun svizra da la criminalitad (PSC)

www.safersurfing.ch

uniun Internet-ABC

www.internet-abc.de/eltern/wo-du-gerade-bist.php

ISTORGIAS DA L'INTERNET A REVAIR ALURA

TIP: Betg tradir nua ch'ins sa chatta

Sajas precaut(a) envers contacts en l'internet e na crai betg tut. Pertge che ti na pos mai propi savair, tgi che las persunas èn en realitad e tge ch'ellas vulan effectivamain. Sajas perquai precaut(a) en cas d'ina scuntrada reala. Ta scuntra adina en in lieu public bain frequentà, sco p.ex. en in café.

ciudad da Turitg

www.schaugenau.ch

polizia lucernaisa

www.fit4chat.ch

chantun Friburg

www.wer-bisch.ch

prevenziun svizra da la criminalitad (PSC)

www.safersurfing.ch

servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet (SCOCI)

www.kobik.ch > Meldeformular

ISTORGIAS DA L'INTERNET

IL DATE

TIP: Attenziun cun contacts
en l'internet

Sche ti vuls ta registrar en in chat, alura dovra sco «nickname» in num da fantasia che na fa naginas indicaziuns davart tia persuna. Dumonda en cas da dubis tes geniturs u ina persuna da confidenza. N'inditgescha mai tes dretg num, tia adressa, tia adressa da scola, tes numer da telefon u da natel en il chat u en e-mails.

Sche ti es vegnida mulestada u vegnì mulestà, discorra cun tes geniturs u cun autras persunas da confidenza. Ellas ed els pon giuditgar ils privels e ta pon gidar.

fundaziun svizra per la protecziun da l'uffant / Action Innocence
netcity.org

polizia lucernaisa
www.fit4chat.ch

ciudad da Turitg
www.schaugenau.ch

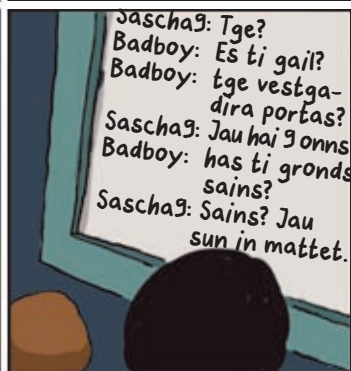
prevenziun svizra da la criminalitad (PSC)
www.stopp-kinderpornografie.ch

servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet (SCOCI)
www.kobik.ch > Meldeformular

ISTORGIAS DA L'INTERNET

TRAPLAS PER UFFANTS

TIP: Proteger ils uffants

Sche ti mettas fotografias e videos en l'internet, stos ti esser conscient(a) che autras persunas pon derasar vinavant quest material. Maletgs digitalts pon numnadamain vegnir reproducids en in dai e sa tschentan svelt en fauss mauns. Ina giada ch'els èn en la rait, èn els arcunads per adina.

Pensa er a tes avegnir: forsa na vuls ti betg pli guardar ils maletgs en in pèr onns u forsa pon els chaschunar donns a tia vita privata u professiunala.

prevenziun svizra da la criminalitad (PSC)

www.safersurfing.ch/cybermobbing

educaguides.ch

www.educaguides.ch > Ethik > Privacy

uniun elternet

www.elternet.ch > Handy > Cybermobbing

eYou Guide da l'UE: Voss dretgs online

ec.europa.eu/information_society/youguide > Stichwörter > Fotos

ISTORGIAS DA L'INTERNET INA FIN CUN CONSEQUENZAS

TIP: Betg palesar tut

COMIC: WWW.MATTASLEUTWYLER.CH

Tschertas offertas èn memia bunas per esser vairas. Er en l'internet! Sajas perquai adina sceptic(a). Tschertga en l'internet – sur rapports d'experientscha – infurmaziuns supplementaras davart il product e davart l'offerent u ta drizza als producents originals che ta pon gidar a scuvrir falsificaziuns e copias illegalas.

STOP PIRACY - infurmaziuns davart falsificaziuns e davart pirataria
www.stop-piracy.ch

forum da consumentas e da consuments
www.konsum.ch > Merkblätter > Fälschung gekauft: Was tun?

uffizi federal per dumondas dal consum (UFDC)
www.konsum.admin.ch > Themen > E-Commerce

Swissmedic
www.swissmedic.ch > Marktüberwachung >
Arzneimittel aus dem Internet

econsumer.gov
www.econsumer.gov > Melden Sie Ihre Beschwerde

ISTORGIAS DA L'INTERNET IN CHAR REGAL

TIP: Evitar purschidas suspectusas

N'inditgescha er en l'internet betg malprecautamain il numer da tes natel. Legia exactamain las obligaziuns che ti surpiglias. I renda da leger quai ch'è stampà mo pitschen, en spezial las cundiziuns generalas da fatschenta.

uffizi federal da communicaziun (UFCOM)

www.bakom.admin.ch/sms

la protecziun svizra da las consumentas e dals consuments (SKS)

konsumentenschutz.ch > Themen > Telekommunikation >

SMS-Abofallen

uffizi federal per dumondas dal consum (UFDC) / secretariat da stadi per l'economia (SECO)

www.konsum.admin.ch > Themen > E-Commerce > Internetfallen

servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet (SCOCI)

www.kobik.ch > Meldeformular

ISTORGIAS DA L'INTERNET

IL TEST D'INTELLIGENZA

TIP: Leger er quai ch'è stampà mo pìtschen

Tar la gronda part da las purschidas online stos ti ta registrar cun in num d'utilisader e cun in pled-clav. Dovra en mintga cas differents plects-clav per differents servetschs online. Gist uschè impurtant èsi da tegnair per tai tes plects-clav, tes nums d'utilisader e tes codes d'access. Sche ti midas regularmain tes plects-clav augmenta quai supplementarmain la segirezza. Sch'insatgi paja nunautorisadamain cun tes conto, alura ta drizza – cun tut ils documents – immediatamain en scrit al gestiunari dal servetsch da pajament.

centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun (MELANI)
www.melani.admin.ch > Gefahren im Internet > Schutz > Verhaltensregeln

www.melani.admin.ch > Meldeformular

incumbensà per la protecziun da datas da Baden-Württemberg
www.baden-wuerttemberg.datenschutz.de > Service > Merkblätter > Hinweise zum Umgang mit Passwörtern

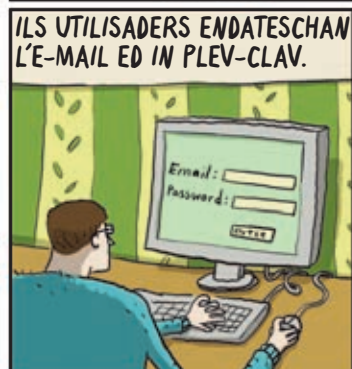
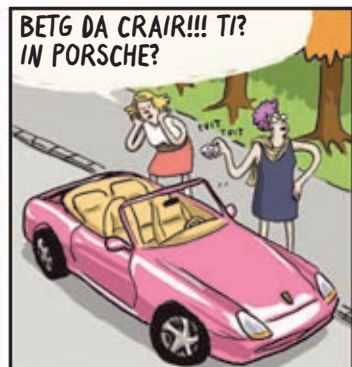
Teachtoday.eu

de.teachtoday.eu > Themen > Datenschutz und Sicherheit > Starke Passwörter

incumbensà per la protecziun da datas dal chantun Turiig
passwortcheck.datenschutz.ch

ISTORGIAS DA L'INTERNET

INA BELLA SURPRAISA

TIP: Duvrar differents
pled-clav

Daventar ina victima da mobing fa adina mal – er sur l'internet. Sche ti has enconuschientschas d'attatgas da mobing sur l'internet, na guarda betg davent, mabain agescha e ta drizza sche necessari a persunas creschidas. Sche ti es sez(za) la victima, ta drizza en mintga cas ad ina persuna creschida da tia confidenza. Rimna ultra da quai er tut las infurmaziuns davart las attatgas e fa copias, per che ti possias cumprovar tge ch'è capità exactamain.

prevenziun svizra da la criminalitad (PSC)

www.safersurfing.ch/cybermobbing

educa.ch – il server svizzer da la furmaziun

www.educa.ch > Schnellnavigation... > «Mediale Gewalt»

uniun elternet

www.elternet.ch

klicksafe.de – l'iniziativa da la UE per dapli segirezza en l'internet

www.klicksafe.de > Themen > Kommunizieren > Cyber-Mobbing

servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet (SCOCI)

www.kobik.ch > Meldeformular

ISTORGIAS DA L'INTERNET

IL PROBLEM

TIP: Tematisar il mobing

Protegia tes computer ed uschia er tut tes documents e tut tias regurdientschas impurtantas: installescha in program d'antivirus ed ina firewall ed actualisescha regularmain quests programs. Fa stim sch'i dat updates da segirezza per il sistem operativ e per la software, ed exequescha adina puspè quests updates. Fa copias da segirezza da tut las datas ch'èn impurtantas per tai, p.ex. sin in disc cumpact u sin in disc dir extern. Tegna en salv questas copias en in lieu segir.

centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun (MELANI)
www.melani.admin.ch > Gefahren im Internet > Schutz > Verhaltensregeln

www.melani.admin.ch > Dienstleistungen > Demonstrationen und Lernprogramme

Swiss Security Day - 5 pass a la segirezza da Voss computer
www.swisssecurityday.ch

incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza (IFPDT)

www.edoeb.admin.ch > Datenschutz > Technischer Datenschutz > Praktische Hinweise

uffizi federal per la segirezza en la tecnica d'infurmaziun (Germania)
www.bsi-fuer-buerger.de > IT-Sicherheit > Datensicherung

ISTORGIAS DA L'INTERNET

REGURDIENTSCHAS DIGITALAS

MERDA! ILS MALETGS ÈN ER TUTS STIZZADS...

PER FORTUNA HAI JAU ARS TUT SIN DVD!

OH NA!!!

TIP: Proteger il computer

Controlla sche tia rait senza cabel (WLAN) è codada. Sche quai n'è betg il cas, codescha tia rait cun agid dal manual da l'apparat. Ils mecanissem da codaziun sa cloman WPA2, WPA u er WEP (standard pli vegl). Agid survegns ti er en l'internet sin la pagina da support da la firma da producziun u sur sia hotline. Serra giu tes aparat da WLAN, cur ch'el na vegn betg duvrà.

centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun (MELANI)
www.melani.admin.ch > Gefahren im Internet > Schutz > Funknetzwerke (WLAN)

uniun InfoSurance

www.infosurance.ch > Merkblätter > Sicheres WLAN

uffizi federal da communicaziun (UFCOM)

www.bakom.admin.ch/WLAN

uffizi federal per la segirezza en la tecnica d'infurmaziun (Germania)

www.bsi-fuer-buerger.de > Themen > WLAN

ISTORGIAS DA L'INTERNET

RAITS BETG CODADAS

TIP: Codar la raìt senza cabel (WLAN)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

uffizi federal da communicaziun UFCOM
centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun MELANI
incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT
servetsch da coordinaziun per il cumbat cunter la criminalitad en l'internet SCOCI
uffizi federal per dumondas dal consum UFDC

Schweizerische Kriminalprävention
Prévention Suisse de la Criminalité

SKPPSC

www.istorgiasdalinternet.ch